

Synatom revisited: toch een exclusiviteit ?¹

Hallo? Bent u nog mee ? 'k Bedoel met het energiedebat. Een kakafonie van jewelste, niet ? De ene beleidsvoerder zeg zus, de ander zo ... en de ene én de andere maken dan nog binnen de kortste keren een bocht van 180°. Een visie op lange termijn is er – op zijn zachts gezegd – niet echt.

'De lange termijn'. Daar verwees ik naar in mijn bijdrage voor Mikado eind 2008. Ondertussen ook al weer meer dan twee jaar geleden. En nee, vrees niet, 'k zal geen bocht maken. Wel even beklemtonen dat de oproep van de klimaatexperten die ik toen echode, ondertussen verschillende malen is overgenomen door energieexperten. Niet van de minsten: het Internationaal Energie Agentschap (IEA) in Parijs, dat dicht aanleunt bij de OESO. Dus niet meteen de meest revolutionaire club. In hun jaarlijkse World Energy Outlook rapporten geven ze aan dat alle hens aan dek moeten worden geroepen om de transitie naar een meer duurzaam energiesysteem nú in te zetten. Het doel is minder energie uit fossiele brandstoffen te gebruiken: maatregelen inzake energie-efficiëntie moeten hier voor minstens 50 % in bijdragen. De redenen voor de urgentie – die ook de voorzitter van de Europese Commissie recent aanhaalde - zijn competitiviteit (cf. prijsstijgingen), bevoorradingszekerheid (cf. conflictgebieden) en duurzaamheid (cf. klimaat).

* * * * *

'Het mogelijk maken van energie-efficiëntie'. Onder de titel '*Synatom: de centen waar Electrabel geen exclusiviteit op heeft.*' was in feite de kern van mijn bijdrage eind 2008. De federale regering, bekrachtigd door de wetgever, had immers beslist dat het initiatief 'Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost' (zie www.frge.be) zou moeten beroep kunnen doen op een deeltje van de nucleaire provisie om burgers – ook diegenen die financieel zwakker staan - te helpen met energiebesparende maatregelen in hun woning. Die nucleaire provisie wordt beheerd door Synatom.

'k Gaf toen aan dat de politieke overheid de intentie verwoord hadden om zo'n 100 miljoen van de 5 miljard Euro aan het FRGE ter beschikking te stellen, terug te betalen tegen inflatierente (plus kosten).

We zijn nu iets meer dan twee jaar verder. De onderhandelingen hebben zolang aangesleept en ... hebben tot niets geleid. Enkele weken terug heb ik in mijn hoedanigheid van voorzitter van het FRGE, de federale minister bevoegd voor energie laten weten dat de Raad van Bestuur afziet om financiële middelen te ontlenen omdat – na een zeer lange periode van interne besluitvorming - de 'Commissie voor Nucleaire Voorzieningen' financiële voorstellen deed die hoegenaamd niet voordelig zijn, wel integendeel zelfs, én bovendien de praktische modaliteiten oplegde die tijdsrovend, administratief belastend, geld kostend, onzekerheid creërend voor het FRGE en haar lokale entiteiten zouden zijn.

Het FRGE moet nu dringend op zoek naar een andere kapitaalverstrekker. De volgende vergadering van de Raad van Bestuur zal zich hierover buigen.

* * * * *

¹ Het opiniestuk verscheen op <http://www.mikadoweb.be/node/138> (23 mei 2011). Het was een vervolg op een eerder opiniestuk over hetzelfde onderwerp.

De reden voor de dringendheid heeft te maken met het succes van het FRGE. Zoals eind 2008 uitgelegd overleggen we met gemeenten en OCMW's welke lokale entiteit (LE) voor hen het meest geschikt is om met ons samen te werken. Het is met deze lokale entiteiten dat wij een contract afsluiten met rechten en plichten. De belangrijkste rechten zijn het verstrekken van werkingsmiddelen voor de lokale entiteit én het goedkoop kapitaal voor investeringen in energie-efficiëntie in woningen. Toen (eind 2008) rapporteerde ik dat we zo 1 miljoen Belgen konden bereiken en dat we voor 2009 een verdubbeling voorzagen. Welnu, momenteel bereiken we 4,25 miljoen burgers van dit land en op het einde van dit jaar gaan we richting 60 % van de bevolking. Kijk maar eens op blz. 14 van de brochure '*Geld en energie sparen 2011*' om te weten of jouw gemeente in Vlaanderen al met ons een overeenkomst heeft afgesloten (<http://publicaties.vlaanderen.be/docfolder/22392/brochure%20geld%20en%20energie%20besparen%20webversie.pdf>).

* * * * *

Het FRGE kent dus een succes. Maar dat wordt ons dus door Synatom niet gegund. Zouden de zure oprispingen in 2008 van de gedelegeerd bestuurder van Electrabel – waarover ik ook rapporteerde – daar voor iets tussenzitten ? 'k Durf het bijna niet te denken. Als we de CEO van Electrabel mogen geloven gaat het bij het bedrijf altijd om een beoordeling 'aan de hand van de juiste gegevens'. Dus kunnen ze wellicht niet anders dan – via Synatom – ons de boodschap sturen die ze ons gestuurd hebben ... 'na een lang proces' zijn de voorwaarden: 'duur kapitaal' en 'administratieve en bureaucratische procedures'.

Welnu, 'k meen dan dat het de wetgever en zijn uitvoerende macht toekomt om het kader met zijn spelregels zodanig te wijzigen dat de gegevens – juist – hierbinnen moeten worden geplaatst en dus ook veranderen. Wellicht betekent dit dat de rechten en plichten met betrekking tot de 'nucleaire provisie' moeten worden aangepast. Het lijkt ook logisch, want wordt niet steeds geclaimd dat 'het primaat van de politiek' geldt.

In dit geval is dat niet opgegaan. De politiek had reeds in 2007 gewild dat 'goedkoop kapitaal' 'vlot' ter beschikking wordt gesteld van het FRGE (en andere initiatieven gericht op energie-efficiëntie). By the way, een van die andere initiatieven heeft zelfs niet die lange onderhandelingsprocedure willen doorlopen omdat ze het op voorhand een verloren zaak achtten. Ze hadden het dus bij het rechte eind. De vraag is natuurlijk of de regering in deze tijden van 'slopende zaken' gemachtigd is 'het primaat van de politiek' terug op te eisen. Maar heeft het parlement niet de volheid van bevoegdheid ?

* * * * *

Ondanks deze – voor de betrokken verantwoordelijken - energieverblindende dossiers – er zijn er nog vele andere waar de obstakels torenhoog zijn – proberen de leden van de Raad van Bestuur én de kleine administratie – enkel gedreven door engagement – het succes van het FRGE te bewerkstelligen. Binnen het kader en de spelregels die voorhanden zijn. En dat lukt.

Alleen moet 'succes' in deze afgemeten worden aan de noden. Het cijfer van de realisaties van de inspanningen van het FRGE en de lokale entiteiten: jaarlijks enkele duizenden woningen met een gedeeltelijke energetische renovatie. De werkelijk noden binnen de urgentie waarover o.a. het IEA

spreekt: jaarlijkse enkele tienduizenden woningen met een zo volledig mogelijke energetische renovatie.

Ook daarvoor was gepleit in de Mikado-bijdrage 2008. 'Keynes' werd genoemd. Maar voorlopig is dat maar een vage schaduw. De politieke prioriteiten liggen momenteel elders. En als het dan over de financiële en economische bezorgdheden gaat: die liggen ook elders, in andere sectoren.

Bernard MAZIJN

Voorzitter FRGE (2006-2012)